De visie van
Seger baron van Voorst tot Voorst

De eigenzinnigheid van het Nationale Park De Hoge Veluwe heeft hem nogal eens in conflict gebracht met de overheid en collega-beheerders. Maar volgens directeur Seger baron van Voorst tot Voorst, kan hij inmiddels op veel meer begrip rekenen. "Ik denk dat onze manier van werken uiteindelijk veel beter is voor de biodiversiteit"

— Koen Moons (redactie)

"Veluwe zonder rasters is een illusie"

foto Henk van Holland

>Als relatief groot particulier grondbezit heeft De Hoge Veluwe een bijzondere plek in de natuurbeheerwereld. Overheden en andere partijen kunnen niet om De Hoge Veluwe heen en het park kan ook niet zomaar onderworpen worden aan de plannen van bijvoorbeeld de provincie. "Dat is het prettige van een groot particulier grondbezit", zegt Van Voorst tot Voorst. "Wij kunnen onze eigen dingen doen, het gebied beheren zoals wij dat willen. We hebben een ideaalbeeld van het park en dat blijven we nastreven. Daardoor hebben we wel al meer dan 75 jaar een consistent beheer, terwijl sommige andere beheerders meegaan in trends en maatregelen waar toevallig subsidie voor is."

Hekken

De eigenzinnige koers van De Hoge Veluwe wordt niet altijd in dank afgenomen. De hekken rond het park bijvoorbeeld zijn sommigen een doorn in het oog. De provincie en andere natuurbeheerders werken aan een aaneengesloten Veluws natuurgebied zonder hekken, maar Van Voorst tot Voorst denkt er niet aan ze weg te halen. "Dat leidt tot een éénheidsworst, maar juist de verscheidenheid in beheer is voor de biodiversiteit en onze bezoekers veel aantrekkelijker. Toen ik hier in 2003 kwam werken was de provincie volop bezig met het plan Veluwe 2010 waarin werd voor-

gesteld om van de Zuid-Veluwe één grote eenheid natuur te maken. Dat doen we dus gewoon niet, want wij en andere particuliere grondbezitters én het Gelders Landschap zien daar geen heil in. Wij staan voor goed beheerde landschappen en hebben niets met zogenaamde wildernisnatuur en fors oplopende grofwildstanden. Daar hebben we behoorlijke discussies over gehad met de provincie en andere beheerders. Maar ik heb het idee dat ze nu wel begrijpen dat we willen behouden wat we hebben. Het park is toch de parel in de Veluwse kroon. Ik denk dat voor wat betreft de biodiversiteit wij door het actieve, consistente beheer en dankzij de hekken uiteindelijk betere resultaten bereiken dan bijvoorbeeld al die begrazingsprojecten. Maar goed, het is een vermoeden, we zullen zien. Vast staat dat het Park de kraamkamer is van enkele zeer zeldzame soorten zoals de gladde slang, de wrattenbijter en verschillende vlindersoorten, die afhankelijk zijn van de open gebieden op de Zuid-Veluwe"

Herten

Inmiddels is De Hoge Veluwe aan de wensen van de provincie tegemoet gekomen door het creëren van zogenoemde in- en uitsprongen voor herten. "Wij zijn voor mogelijkheden voor grofwildmigratie binnen de Veluwe", verklaart Van Voorst tot Voorst. "Maar de Veluwe zonder rasters is een illusie die nooit verwezenlijkt zal worden. Het is een heiloze weg. En het idee om die dieren door heel Nederland te laten verplaatsen is helemaal onzalig. Ook daar is de rekening weer voor de grondeigenaar en –gebruiker op wiens land de herten schade aanrichten. En dan zit je ook nog met zaken als verkeersveiligheid, Q-koorts en MKZ. De trein dendert door, maar ik voorspel een omslag. Soortenuitwisseling via de Robuuste Verbindingen is prima, maar dat had zich moeten beperken tot kwetsbare en zeldzame kleine soorten. Door het hert als icoon van de EHS te bombarderen is het natuurbeleid te ver doorgeschoten."

Exoten

Aan de trend om exoten te weren uit natuurgebieden doet het park ook niet mee. "Wij houden gewoon onze douglassen en Amerikaanse eiken. Ook lopen er nog steeds moeflons in ons gebied, maar die zijn niet veel exotischer dan een Schotse Hooglander. Bovendien zijn ze buitengewoon nuttig voor het heidebeheer. Kröller heeft ooit die keuze gemaakt en dat het dier niet inheems is maakt ons niet uit." Maar wat als een uitheemse soort schade aanricht aan inheemse soorten? "Als er een duidelijke correlatie is tussen het voorkomen van een exoot en de achteruitgang van een inheemse soort die we willen behouden, zullen we ingrijpen. Maar tot nu toe ervaren we onze exoten eerder als verrijking dan als probleem."

Korting op programma beheer

De Hoge Veluwe wil als particuliere stichting de eigen broek ophouden. Dat doet de stichting door als echte ondernemer te opereren. Toch vindt Van Voorst tot Voorst dat ook zij recht hebben op subsidie van de overheid. "Wij worden regelmatig daarvoor uitgesloten, terwijl organisaties als Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer van alles cadeau krijgen. Neem nou het geld uit het ILG-budget. In Gelderland gaat 90% naar de waterschappen en drie terreinbeherende organisaties. De laatste paar botjes die over zijn, worden verdeeld over alle gemeenten en alle andere partijen die initiatieven ontplooien. Onvoorstelbaar dat dit heeft kunnen gebeuren. Wij willen als particuliere grondbezitter gelijk behandeld worden en hebben daarom de klacht tegen de aankoopsubsidies mede ondertekend die is ingediend bij de Europese Commissie." Ook bij het Programma Beheer en de nieuwe Subsidieregeling Natuur en Landschap vist hij achter het net, omdat het park niet gratis toegankelijk is. "Daarover zijn juristen nog aan het steggelen", aldus Van Voorst tot Voorst. "We vragen niet om onze begroting sluitend te maken, we vragen geen aankoop- of exploitatiesubsidie, maar wij willen wel een vergoeding voor dure beheersingrepen, zoals het beheer van heide. Net zoals andere beheerders die krijgen."

Natura 2000

"Het meest positieve van Natura 2000 vind ik dat we met alle terreinbeheerders bij elkaar zitten. En we zijn dichter bij elkaar gekomen dan ooit. Er blijven verschillen in inzichten, maar dat wordt geaccepteerd. En zo hoort dat ook. Het gaat er niet om wat ik van mijn buren vind of andersom. Laatst belde een journalist op om te vragen wat ik ervan vond dat Staatsbosbeheer in de Oostvaardersplassen kadavers van herten laat liggen. Ik zei: wij eten ze op. Verder hoef ik niks te vinden van wat Staatsbosbeheer doet, maar het is soms wel goed om het beheer met elkaar af te stemmen, zoals in de saldobenadering van Natura 2000. Dat krampachtig proberen alles overal te behouden, wordt losgelaten. Als de kansen voor een bepaalde soort bij de buren groter zijn, kunnen wij ons beter op soorten richten die hier kansrijker zijn en andersom."

Suske en Wiske

Van Voorst tot Voorst is waarschijnlijk de enige beheerder die figureert in een stripverhaal. Suske en Wiske en "Het Verraad van de Veluwe" speelt op De Hoge Veluwe. Baron Van Voorst tot Voorst speelt hierin een rol en ook de moeflons, het Kröller-Müller Museum en het Jachthuis Sint Hubertus hebben een plek in het verhaal. De bewuste Suske en Wiske is in de parkwinkel te koop.

"Ik maak me wel zorgen over de beperkingen die Natura 2000 met zich mee brengt, maar dat doen andere beheerders ook. Wij organiseren jaarlijks de Hoge Veluwe Loop, kan dat straks nog wel doorgaan? Wij laten auto's toe in het park en laten onze wandelaars en ruiters struinen buiten wegen en paden; mag dat wel? Want dat is juist de kracht achter het succes van het park. Het gebruik van het park dreigt door Natura 2000 beperkt te worden, dat mag niet gebeuren."<

Op deze pagina's portretteren we maandelijks een persoon met een boeiende visie op natuur, bos of landschap. Suggesties voor te interviewen personen kunt u mailen naar redactie@vakbladnatuurboslandschap